

חכמת שלמה

תורות וסיפורים של ר' שלמה קרליבך

עלון מס' 53 –
פרשת ניצבים
תשע"ג
ראש השנה
תשע"ד

"אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוהיכם... מחוטב עציך עד שואב מימך"

שמח עבור טובת חברי, ולכן אני מתפלל "ריבוננו של עולם, אם לא תתן לחברי שנה טובה ומתוקה חיים ושלוש מה יהיה לי עם השנה הטובה שלי? הקב"ה "אם לא תשים שלום בכל העולם ובירושלים עיה"ק מה יש לי בשלום זה, לי ולמשפחתי? " וזה פרושו של " אתם ניצבים היום כולכם" כדי שתהא לנו תקומה ביום הדין! וכל זה, כשזה "כולכם" בשמחה שאחד מתפלל על השני, ובזה נזכה לביאת גואל הצדק אמן במהרה בימנו!

תורה נפלאה מר' שלמה זצ"ל לכבוד ראש השנה הקרוב הבא עלינו לטובה, כנראה מההופעה האחרונה בחייו בארץ ישראל (אלול תשנ"ד, בית אל)

אלו דבריו הקדושים (השתדלתי למסור את הדברים כפי שיצאו מפה קדשו עד מקום שידי מגעת)

"ובכן, זה הסיפור, אני סיפרתי לכם את זה כבר אלף פעמים, אז (עכשיו זה יהיה) אלף פעמים ואחת. אם יש כאן מתנגד שיסלח לי. לצערי, חס ושלום, זו השיטה שלהם, אפילו בראש השנה הם חושבים על עבירות כל הזמן, ואם לא כתוב ממש מפורש בסידור כל החטאים, איך שהוא הם מכניסים את זה, איך שהוא, וכמה מלים באנגלית שלא זיהיתי, וצחוק רס), בין שורה לשורה כמה עבירות...

מישהו אמר לי פעם, אם יש כאן מתנגד שיסלח לי, אמר לי על אחד מגדולי התורה שיסלח לי, אתה יודע איזה צדיק הוא היה? בשמחת תורה בין הקפה להקפה הוא עמד בפינה והוא אמר "על חטא..." כואב לו... כן... אתם יודעים... מה אני יכול לעשות. נו, נעבעך, געוולד. אני בטוח שהוא בגן עדן, אבל יש גן עדן מיוחד לאותם שאומרים 'על חטא' בין הקפה להקפה... (משתנק מצחוק) אתם יודעים האדמו"ר הזקן מליובאוויטש, פה ור' שלמה אומר לעצמו ולקהלו, אנחנו כשאנחנו מתפללים, נגיד אני בבית אל ובתפילה אני חושב על פאריז, על לונדון, על סידני, אני ברוך השם הולך עם האוירון שלי בראש לכל מינו מקומות. אבל לשמים עדיין לא עליתי. אבל הרב'ה (האדמו"ר הזקן) עלה ממש לשמים, אז באמצע התפלה התחיל לצחוק, וכמעט לא יכול היה להתאפק... צחק... געוולד. אחרי התפלה שאלו אותו החסידים רבינו הקדוש מדוע צחקתם כל כך, והוא סיפר ככה: אני עליתי לשמים, נכנסתי לגן עדן, וראיתי אדם יושב על ידו של אברהם אבינו, הוא ממש עשה הרבה חסד, אבל הוא עשה את החסד בלי נשמה, בלי להרגיש שום דבר, הוא עשה את זה כי טוב [מלים בודדות לא

"אתם ניצבים היום כולכם"

קוראים פרשה זו בשבת לפני ראש השנה, "היום" רומז על ראש השנה, שהוא היום שנברא בו העולם, וכן כל שנה ושנה העולם מתחדש. כולנו מתחדשים איתו, כל הזמן, כל פעולותינו ועבודותינו לה' יתברך מתחדשים, כמו שביום זה – "היום הזה" – ראש השנה, אנו מתחדשים כך עלינו לפעול ולעבוד בכל בוקר – "חדשים לבקרים".

כמו כן, כל האידישקייט הוא על זאת הדרך – לעבוד את השם בהתחדשות. אתם יודעים חביבים וידידים, אנחנו שרים שירים ישנים... האידישקייט אצלנו זו מסורת ישנה עתיקה, לא באמת האידישקייט בעצמה ישנה, רק הדרך בה אנחנו מקיימים ומלמדים אותה היא כמו דבר ישן – קיום השבת אצלנו היא מצווה ישנה, מה שאנחנו חושבים על ירושלים עיה"ק, ומה שאנחנו חושבים אחד על השני אלו דברים ישנים. תפילתי ובקשתי להשייט, בשם כולנו בשם כל ישראל: "ושם נשיר שיר חדש" – 'ריבוננו של עולם שים נא שיר חדש בלבנו, ושם נשיר שיר חדש'.

אתם יודעים ידידים, הלכתי ברחובות של ירושלים עיר הקודש, תל אביב, חיפה, ובאר שבע, הסתכלתי על בני הנוער, אתם יודעים מה שהם צריכים? למה הם משתוקקים? "ושם נשיר שיר חדש", שיר חדש! הלכתי ברחובות ניו יורק, פאריז, סטוקהולם, ואני רואה את העיניים של אנשים, אתם יודעים על מה הם בוכים? לשמוע את ה"שיר החדש" אבל ה"שיר החדש" בא רק מירושלים עיה"ק שנה טובה באמת בא מהקודש. פירושו של השיר ושם נשיר שיר חדש. יום אחד כל העולם כלו ילמדו מאתנו, לשיר שיר חדש, שיצא מירושלים בלי שנאה, עם אהבה רבה!!!

ראש השנה מגיע שוב לעולם עם כל ההתחדשות שהקב"ה מחדש בטובו. כל מעשי בראשית, עומק העמקות שלנו מתחדש ונקשר למקום הכי גבוה שיש, וכדי לקבל את הכלים להתחדשות זו. יש צורך בלב מלא שמחה. רק עם לבי שלי מלא שמחה ונקי מכל כעס וקנאה, אוכל לברך את חברי. אם אני ער עין ח"ו כלפי חברי, אני גורם שגם בשמים יהיה ח"ו צרות עין כלפיו, אבל כאשר יש לי עין טובה לחברי אני פותח שערים בשבילו, ובאמת זה פותח את השערים שלי, כי אין שמחה יותר גדולה ממה שאני

ברורות] אז הוא נתן צדקה אז הוא יושב על יד אברהם אבינו, וגם לא מרגיש כלום! משעמם לו... נעבעך געוולד, יושב שם ליד אברהם אבינו, כולם נהנים מזיו השכינה, וגן עדן הרי מלא זיו שכינה, אבל הוא לא מרגיש... יש לו גן עדן בדרך שהוא עשה את המצות. אז הרב'ה [האדמו"ר הזקן] התחיל לצחוק, [משתנק מצחוק], געוולד [השתנקות מצחוק, נשיאת עינים לשמים], מה אפשר לעשות...

אז כמובן אצלם, אצל הגדולים של 'על חטא', בראש השנה בלילה, געוולד בוכים בדמעות שלישי על כל העבירות שעשו, וגם אפילו על עברות שלא עשו רק כמעט עשו, אפשר עשיתי...? געוולד... מי יודע אם עשיתי? אז התפלה בראש השנה ארוכה מאד, עם כל העבירות.

אצל החוזה מלובלין כמובן, בראש השנה, געוולד, מכתירים את הקדוש ברוך הוא, וכמו שאומר הרב'ה מקוברין 'מה איכפת לי מה אני עשיתי, עכשיו אני זוכה להכתיר את הקדוש ברוך הוא' [מתקשר לדבריו לעיל עם הסיפור 'יחי המלך לעולם']. אז אחרי תפלת ערבית [אצל החוזה מלובלין] הריקודים היו עד לב השמים. אני שמעתי, וזה כבר כמה דורות אחרי זה, שר' מאיר שפירא, גדול ונשגב שמו, הראש ישיבה של לובלין, בראש השנה בלילה הוא ממש רקד עם כל התלמידים 'מלוך על כל העולם כולו', כל הלילה ממש

ובכן, אצל החוזה מלובלין הריקודים היו עד לב השמים, פתאום נכנס מתנגד והוא ראה שרוקדים... ראשית כל זה חילול השם!!! כמובן, הוא יודע מה זה חילול השם... [בבוז],

וגם זה ממש אפיקורסות... הוא ניגש לרבינו הקדוש החוזה מלובלין ואומר לו: כבר שמעתי הרבה דברים לא טובים עליכם, אבל לא רציתי להאמין בגלל שאסור לשמוע לשון הרע [בלעג...], אסור. אבל עכשיו אני רואה כמו עיני שאתם ממש אפיקורוס!!! בליל ראש השנה אתם רוקדים!

רבותי פתחו שערי הלב, האמת היא שהמתנגד הזה כוונתו היתה ממש לשם שמים, החוזה מלובלין אמר לו, יהודי נחמד תיגש אלי קצת יותר קרוב, והחוזה מלובלין שם את ידו הקדושה על העינים של היהודי הזה [המתנגד], פתאום רואה [אותו מתנגד] שכל אחד שרוקד כבר חתום בספר החיים!!!... אכן הם רוקדים, הנשמה שלהם יודעת שהם כבר חתומים בספר החיים, כמובן הם רוקדים ומלאים שמחה. ואחר כך אומר החוזה מלובלין למתנגד, אתה רואה שם בפניה, יהודי אחד לא רוקד, והחוזה [מלובלין] נותן [שוב] את ידו על עיניו של אותו יהודי [מתנגד הנ"ל], געוולד געוולד געוולד ה' ישמור עלינו, נעבעך הוא לא חתום בספר החיים, לכן הוא לא רוקד. פתאום המתנגד חשב געוולד גם אני לא רציתי לרקוד, געוולד מי יודע מה שחתום עלי. והוא התחיל לבכות ואמר מורי ורבי הקדוש תרחמו עלי, איפה אני??? והחוזה [מלובלין] אומר לו, ובכן מה אתה עומד??? תתחיל לרקוד כבר.

זו תורה עמוקה מיני ים. אדם יכול להחתים את עצמו בספר החיים עם הידים, ואם זה לא הולך אז עם הרגלים. כלומר בראש השנה ויום הכפורים אנו מנסים להכנס לתוך ספר החיים הידים, בשמחת תורה אנו אומרים רבנו של עולם אם חס ושלום לא זכיתי לחתום את שמי עם הידים, אז אני חותם את שמי עם הרגלים. געוולד. "עומדות היו רגלינו".

סיפור נשמה סיפור ר' שלמה קרליבך

תקשיבו יידיים, לסיפור ששמעתי: אתם יודעים שבשנות החמישים עלו לארץ ישראל עשרות אלפי יהודים מתימן, ממרקו ומארצות נוספות. הרבה פעמים, לצערנו הגדול, הפעילו השלטונות לחץ על ההורים שיסכימו לשלוח את ילדיהם להתחנך בקיבוצים. לפעמים ממש גנבו את הילדים וניתקו אותם לגמרי מההורים. כולם שמעו על 'ילדי תימן'. זה דבר נורא, ה' יכפר. ובקיבוצים הרחיקו את הילדים מהיהדות ומהשורשים שלהם.

לצערנו, רבים מהילדים האלה שבקטנותם גדלו בחינוך יהודי והיו להם פאות ארוכות, ברגע שעקרו אותם ממקום חיותם, אידברו את הגבולות. וזה הסיפור. ילד מילדי תימן נלקח מהוריו כשהיה בין שבע. בקיבוץ לימדו אותו שהדת שייכת לימי הבניים. הילד נהיה גנב, וכשגדל ויצא מהקיבוץ, העטרף לחבורת העבריינים מאורגנת. לבסוף נתפס בשוד מזויין ונשלח למאסר של כמה שנים. והנה בערב פסח, הגיע לכלא רב אחד, לערוך 'סדר', רבים סירבו. 'עזבו אותנו מהדברים האלה, זה שייך לימי הביניים!', צעקו. גם הבחור התימני אמר שלא יבוא. טוב, לא רוצים, מה לעשות... אי אפשר להכריח. אבל אח"כ, כשנכנס החג ושוב הזמינו את כולם, רובם באו. עכשיו תשמעו: אותו רב שבא לערוך שם את הסדר, אביו היה יליד תימן. והוא ערך שם סדר ממש יפה, בנוסח יהודי תימן. הבחור התמני ישב שם, ונזכר בסדר בתימן, כשהיה ילד. הוא נזכר בהורים שלו וגעגועים נוראיים החלו להציף אותו. אח"ה היו ריקודים, אך הוא ישב שם שבור, נעבך, ולא יכול היה לקום. פתאום נגש אליו הרב, חיבק אותו בכל כוחו, ונישק אותו מכל הלב. גוואלד, איך שהבחור התחיל לבכות... החיבוק הזה שחרר בו את כל הכאב. הוא אמר לרב: 'אתה יודעת מאז שלקחו אותי מההורים שלי, אף אחד לא חיבק אותי.' הרב היקר הזה אימץ את הבחור ולבסוף אף הצליח לאתר את ההורים שלו ולהחזיר אותו אליהם.

הסיפור מ'סיפורי נשמה' חלק ג' בספר יש הרבה סיפורים ופרושים מתוקים ועמוקים לסיפורים.
054-8140220 (נתנאל) 7carlebach@gmail.com לתרומות הערות והארות ולקבלת העלון למייל:

מוקדש לעילוי נשמת סבי מורי - ר' משה בן ר' זכריה ליברמן זצ"ל.

וסבתי הצדקת חייה יהודית בת הרב שלמה זלמן.